

Published on TVXS - TV Χωρίς Σύνορα (<http://tvxs.gr>)

Judith Butler για αρχάριους

10:34, 03 Ιαν 2013 | tvxsteam

Short URL: tvxs.gr/node/118133

Οι σπουδές φύλου, η φεμινιστική και η queer θεωρία αλλά και ο γκέι ακτιβισμός, από τη δεκαετία του 1990 κι έπειτα μπαίνουν στην τροχιά του πλανήτη **Judith**. Η Αμερικανίδα καθηγήτρια του Berkeley, στρέφοντας το βλέμμα μας στην επανάληψη κατέστησε σαφές ότι γυναίκα ή άντρας δεν γεννιέσαι, γίνεσαι.

Λίγο νωρίτερα, από τα μέσα της δεκαετίας του 1970, ο **Michel Foucault** αποτύπωσε ιστορικά την σεξουαλικότητα και ανέδειξε την «εφεύρεση» της μαζί με τις πολλαπλές παρεκκλίσεις της κυρίως κατά τον 19ο αιώνα. Το (κοινωνικό) φύλο για τον Foucault είναι απλώς η μάσκα που δίνει φυσική και τελεσίδικη υπόσταση σε μια αυθαίρετη πολιτισμική διαδικασία.

Η **Judith Butler** το 1990, με τη **θεωρία της επιτελεστικότητας** αμφισβητεί σθεναρά την ευθεία ταύτιση του βιολογικού με το κοινωνικό φύλο καθώς και την μορφή σεξουαλικότητας που αποδίδεται σε αυτό. Για την Butler, όχι μόνο το κοινωνικό αλλά και το βιολογικό φύλο είναι αποτέλεσμα επαναλαμβανόμενων κανονιστικών πρακτικών.

Διότι, το κοινωνικό φύλο είναι «πράττειν» και όχι «είναι». Δεν εκφράζει το ποιος είσαι αλλά τι πράττεις. Επομένως, όταν το κοινωνικό φύλο εκφράζεται με έναν επαναλαμβανόμενο τρόπο, εν τέλει επαναδημιουργείται και ενσωματώνεται στην κοινωνική συνείδηση. Έτσι, το θεωρούμενο «βιολογικό» φύλο (αρσενικό, θηλυκό) δεν είναι το υπόβαθρο ή η βάση για την παραγωγή του κοινωνικού φύλου (άνδρας, γυναίκα) αλλά το αποτέλεσμα του.

Πώς γίνεται να δομείται κοινωνικά κάτι βιολογικό, όπως το φύλο; Τα χαρακτηριστικά του (κοινωνικού) φύλου στο σύνολό τους, απαντά η Butler, αντί να αποτελούν την έκφραση ή την εξωτερίκευση κάποιας προϋπάρχουσας «ουσίας», συγκροτούνται σταδιακά στην επιφάνεια του σώματος, μέσω μιας στυλιζαρισμένης επανάληψης κινήσεων και πράξεων. Τέτοιες επαναλαμβανόμενες κινήσεις, χειρονομίες, στάσεις και πράξεις παράγουν την εντύπωση μιας βαθύτερης και «αληθινής» ή «αυθεντικής» έμφυλης ταυτότητας, η οποία ενώ μοιάζει να είναι η γενεσιουργός τους αιτία, στην πραγματικότητα είναι το αποτέλεσμά τους.

Από την άλλη υπάρχει εδώ και ένας εξαναγκασμός, μας λέει η Butler. Για να είναι ακέραιο και ευανάγνωστο ένα έμφυλο υποκείμενο πρέπει να εγκαθιδρύει και να διατηρεί μια συνέχεια ανάμεσα στο βιολογικό και το κοινωνικό φύλο. Η «**αναγκαστική τάξη**» δεν είναι απλώς ότι «γεννιέσαι θηλυκό-γίνεσαι γυναίκα», αλλά και το ότι «γεννιέσαι θηλυκό-επιθυμείς άνδρες».

Έτσι, δημιουργείται η εντύπωση ότι η σεξουαλική επιθυμία προκύπτει ως αποτέλεσμα του κοινωνικού φύλου, το οποίο με τη σειρά του εμφανίζεται να προκύπτει ως συνέχεια από το βιολογικό φύλο, «επιθυμείς άνδρες διότι είσαι γυναίκα, και είσαι γυναίκα διότι γεννήθηκες θηλυκό».

Πρόκειται για την «**αναγκαστική ετεροφυλοφιλία**». Αυτό το σύστημα (ετεροφυλόφιλη μήτρα) υπάρχει εγκατεστημένο σε όλες τις κοινωνικές και πολιτισμικές πρακτικές πριν από μας για μας. Και απαιτεί την ύπαρξη δύο διακριτών και αντίθετων φύλο, άνδρας-γυναίκα. Το φύλο δεν έχει οντολογική υπόσταση, δημιουργείται μέσω των επιτελεστικών πράξεων, δημιουργείται μια έμφυλη ταυτότητα μέσα από έμφυλες εκφράσεις.

Ως επιτελεστικά διαμορφωμένο, το φύλο αποκρύπτει τη διαδικασία παραγωγής του, κάνοντάς μας να θεωρούμε ότι αυτό που στην πραγματικότητα συγκροτείται υλικά στην επιφάνεια του σώματος είναι η εξωτερίκευση μιας βαθύτερης εσωτερικής υπόστασης και ουσίας.

«Το φύλο είναι πάντα ένα πράττειν», γράφει η Butler, «όχι όμως ένα πράττειν από ένα υποκείμενο που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι προϋπάρχει της πράξης».

Η ριζική κριτική και αμφισβήτηση του συστήματος της «αναγκαστικής ετεροφυλοφιλίας» από τα κινήματα της σεξουαλικότητας, εισήγαγε την έννοια του queer. Το queer ή το ανδρόγυνο προφίλ έρχεται να αντιταχθεί όχι στην «ετεροφυλοφιλία» καθαυτή, αλλά στην «κανονικότητα» η οποία τη συνοδεύει.

Πληροφορίες: [Φυλοπαιδεία](#)

 [118133g-judith1.jpg](#)

 [118133g-judith2.jpg](#)

 [118133g-judith3.jpg](#)

 [118133g-judith4.jpg](#)

Σχετικά Άρθρα:

[Μ. Φουκώ για αρχάριους](#)

[Σαν σήμερα γεννήθηκε ο ζωγράφος Jackson Pollock](#)

[Νεντ Κέλι: «Λαϊκός ήρωας ή κακοποιός;» μια ιστορία 130 χρόνων](#)

Δέν είναι ενεργά τα βίντεο με διαφημίσεις

Copyright TVXS.gr